

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5CoCsp/35/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122200889
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8122200889.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Marianny Hirkovej v právnej veci žalobkyne V. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. 2, XXX XX C., právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpenému: JUDr. Katarína Hegedúšová, advokátkou so sídlom Majerníkova 3/A, 841 05 Bratislava, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia 576,- Eur a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 7Csp/9/2022 - 68 zo dňa 06.06.2022, takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok.

II. Priznáva žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 30.8.2012, je bezúročný a bez poplatkov.

II. Žalovanému uložil povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 576 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 576,- Eur odo dňa 29.01.2022 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXX, zo dňa 30.08.2012, uvedená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru - bod 10) o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny, zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvou podmienkou.

IV. Vyslovil, že žalobkyňa má vo vzťahu k žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 5, 12, § 53d, § 54 ods. 1 - 3, § 451 ods. 1, 2, § 455 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka, podľa § 9 ods. 1, 2, a § 11 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov účinného ku dňu 30.08.2012.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že dňa 30.08.2012 bola medzi žalobkyňou ako spotrebiteľkou a žalovaným ako veriteľom podpísaná Zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 600,- Eur, ktorý sa zaviazala splácať v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 98,- Eur za poplatok 576,- Eur.

4. Súd prvej inštancie nemal žiadne pochybnosti o tom, že uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňa charakter spotrebiteľskej zmluvy. Súd ex offo túto zmluvu podrobil súdnej kontrole, či spĺňa zákonom obligatórne náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 Zákona číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy.

5. Vyslovil názor, že v zmluve absentuje úroková sadzba podľa § 9 ods. 2 písm. i), RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. j), ako aj priemerná RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. y) Zákona č. 129/2010 Z.z. účinného v čase uzatvorenia zmluvy, čím je potrebné považovať tento úver za bezúročný a bezpoplatkový podľa § 11 ods. 1 písm. a) Zákona č. 129/2010 Z.z. a to pre absenciu týchto obligatórnych náležitostí s ktorými zákonodarca spojil bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. V zmluve rovnako absentuje náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f) Zákona č. 129/2010 Z.z. a to doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru, pokiaľ ide o náležitosť zmluvy druh úveru s touto argumentáciou žalobkyne sa súd nestotožňuje.

6. Následne súd prvej inštancie citoval právne závery vyplývajúce z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/52/2021 zo dňa 29.03.2022 vydaného v obdobnej veci .

7. Konštatoval, že s poukazom na prijatý právny záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, súd prvej inštancie tomuto žalobnému petitu v celom rozsahu vyhovel. Zároveň zaviazal žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie, keďže z poskytnutého úveru vo výške 600,- Eur zaplatila žalovanému sumu podľa potvrdenia 1.176,- Eur, ktorú žalovaný nespochybnil, nenamietal a zároveň nevzniesol námietku premičania. Sumu 576,- Eur tak súd žalovaného zaviazal žalobkyni zaplatiť. Úrok z omeškania bol súdom priznaný v súlade s § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka žalobkyni deň nasledujúci po doručení žaloby žalovanému.

8. Čo do určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, v tomto súd v celom rozsahu odkázal na právoplatný rozsudok OS Prešov sp.zn. 11C/42/2012 zo dňa 13.09.2013, potvrdený rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/219/2013 zo dňa 21.08.2014. O rovnakej zmluvnej podmienke jej neprijateľnosti rozhodol napr. Krajský súd v Prešove sp. zn. 3Co/12/2021 zo dňa 15.07.2021, 17CoCsp/20/2021 zo dňa 29.09.2021 z ktorého vyplýva: „ V predmetom prípade dojednanie o poplatku bolo žalovaným v zmluve predformulované, žalobca nemohol znenie tejto podmienky ovplyvniť. Zmluvná podmienka upravujúca poplatok za poskytnutie úveru tak nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, preto podlieha prieskumu Občianskeho zákonníka § 53 ods. 1 ako uviedol prvoinštančný súd dojednanie poplatku za bližšie úkony nešpecifikované, je vágnym ustanovením a neúmerne vysokým. Vzhľadom na to, že niet dôkazu, aby žalobca bol s touto podmienkou riadne oboznámený, poplatok nie je špecifikovaný, nie je uvedené aké náklady mal žalovaný s vypracovaním a uzatvorením zmluvy, aké mal náklady na administratívu, je tento poplatok neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“

9. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 CSP. Konštatoval, že žalobkyňa bola v celom rozsahu úspešná, z tohto dôvodu jej súd vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník postupom podľa § 262 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku.

10. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalovaný. Právne odôvodnil svoje odvolanie podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Konštatoval, že žalobca uzatvoril so žalovaným dňa 30.08.2012 Zmluvu o úvere č. úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 600,- Eur a žalobca sa zaviazal poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť celkové náklady spojené s úverom vo výške 576,- Eur, t. j. zaplatiť celkovú čiastku 1.176,- Eur.

V zmysle bodu 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere: „Zmluvné strany sa dohodli v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom.

Zákonom požadované náležitosti v predmetnom prípade sú dostatočné označenie subjektov a predmet zmluvy, t. j. poskytnutie úveru. Iné náležitosti sa považujú za fakultatívne, a preto v dôsledku ich absencie nie je možné zmluvu označiť za bez úročnú a bez poplatkov.

Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na základe akého zákona sa ich zmluvné vzťahy v budúcnosti budú spravovať. Rovnako k danému prípadu došlo v predmetom spore. V zmysle Všeobecných podmienok poskytnutia úveru sa zmluvné strany dohodli na tom, že ich vzťahy sa budú spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zmluva sa uzatvorila v zmysle § 269 ods. 2 a nasl. Obchodného zákonníka.

V prípade postavenia žalovaného treba akceptovať jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s povinným vstupoval. Následne poukázal na judikatúru Európskeho súdneho dvora v oblasti práva na ochranu spotrebiteľa.

Vo vzťahu k zákonu č. 129/ 2010 Z. z. žalovaný uviedol, že tento považuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov v prípade, ak dôjde k naplneniu § 11 ods. 1. Nakoľko nedošlo k naplneniu dôvodov, na ktoré napokon ani priamo žalovaný nepoukázal nemožno zmluvu o spotrebiteľskom úvere považovať za bezúročnú a bez poplatkov.

V zmluve na prednej strane je uvedené nasledovné: „Veriteľ je oprávnený poskytnúť dlžníkovi úver v sume 600,- Eur a dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 576,- Eur, t.j. celkovo zaplatiť čiastku 1.176,- Eur v 12 mesačných splátkach po 98,- Eur počnúc dňom 07.10.2012 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru..“ Z uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

Každá vyššie uvedená splátka je prednostne započítavaná na istinu, až potom na poplatok a úroky. Každý klient je o tom informovaný ústne. V tomto prípade klient nezaplatil ani len istinu poskytnutého úveru. Zákon si vyžaduje obligatórne uvedenie úrokov a iných poplatkov. Nikde nie je zvlášť ustanovené, prerozdelenie splátky. Navyše veriteľ ako jeden z mála používa takýto spôsob započítavania, a to v prospech dlžníka.

Na základe uvedeného nemožno hovoriť o absencii i výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákon č. 129/2010 Z. z. jasne hovorí o bezúročnosti a bezpoplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v prípade RPMN, ktorá je uvedená nesprávne alebo absentuje. Nakoľko nebol naplnený ani jeden z uvedených prvkov nemožno považovať zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Rovnako nemožno hovoriť o uvádzaní do omylu, pretože dlžníkovi bol jasne vysvetlený rozdiel medzi RPMN v prípade ak si požiada o uplatnenie splátkového kalendára a nedodrží splátku tak ako sa uvádza na prednej strane zmluvy. Na základe uvedeného žalovaný má za to, že súd nesprávne posúdil zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov, nakoľko obsahuje všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch a teda všetky taxatívne náležitosti uvedené v zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorých absencia má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru sa v predmetnej zmluve o spotrebiteľskom úvere nenapíňajú. Žalovaný má za to, že splnil všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z. z.

Čo sa týka poplatku za poskytnutie úver, ten nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne, teda vyššie oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy žalobcovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal. Zmluvu uzatvoril a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí dlžníka či na dané podmienky pristúpi alebo nie. Podľa názoru žalovaného dohodnutá výška nie je neprimeraná a nie je ani v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. dobrými mravmi, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný poskytuje úvery z vlastných zdrojov, nevyžaduje zabezpečenie pri poskytnutí úveru, vzhľadom na podmienky, za ktorých žalovaný poskytol úver žalobcovi. Následne žalovaný citoval ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a mal za to, že z jeho textu vyplýva, že argumentácia vychádzajúca zo znenia smernice, je v celom rozsahu aplikovateľná aj na právny poriadok Slovenskej republiky. Predmetom prieskumu nemôžu byť zmluvné dojednania týkajúce sa primeranosti ceny. Z uvedeného vyplýva, že zmluvné dojednanie, ktoré podliehalo prieskumu v tomto konaní, je celkom jednoznačne cenovým dojednaním a vzhľadom na ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, článok 4 ods.2 Smernice Rady 93/13/EHS je vylúčené, aby súd preskúmaval primeranosť tohto dojednania.

11. Následne žalovaný citoval ust. § 451 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že k bezdôvodnému obohateniu nedošlo. Žalovaný so žalobcom uzatvoril zmluvu o úvere v zmysle zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, pričom veriteľ sa zaviazal, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky a dlžník sa zaviazal, že poskytnuté peňažné prostriedky veriteľovi vráti a zaplatí

dohodnuté úroky. Žalovaný v čase uzavretia zmlúv o úvere nemohol mať vedomosť ani predpokladať to, že o niekoľko rokov neskôr môže byť predmetná zmluva o úvere posúdená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahuje podstatné náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. K úmyselnému bezdôvodnému obohateniu žalovaný uviedol, že Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere. Vzhľadom na to žalovaný navrhol, aby súd druhej inštancie podľa ust. § 391 ods. 1 CSP v platnom znení napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si žalovaný uplatnil náhradu trov konania vrátane trov odvolacieho konania.

12. K odvolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa. Záver súdu prvej inštancie o vzniku bezdôvodného obohatenia z dôvodu bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru považuje za správny a dostatočne odôvodnený. Za nesprávne priam klamlivé je potrebné považovať tvrdenie žalovanej, že žalobkyňa nesplatila ani istinu úveru. Ak by tomu tak bolo, potom by jej nemohol ani vzniknúť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Argumentácia žalovanej je iba dôkazom, že žalovaná svoje jednotlivé podania nevypracováva s náležitou odbornou starostlivosťou, preto treba v zásade všetky jej vyjadrenia a tvrdenia vnímať s rezervou, pretože tieto v mnohých prípadoch ani nezodpovedajú skutkovému stavu. Ako už uviedla v priebehu prvoinstančného konania Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.08.2012 neobsahuje zákonom požadované náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Argumentácia žalovanej v odvolaní spočíva v zachovaní náležitosti uviesť výšku počet a termíny splátok istiny, úrokov a poplatkov, ktoré žalobkyňa nenamietala ani súd prvej inštancie ex offa neposúdil, že táto náležitosť absentuje. Čo do ostatných náležitostí spôsobujúcich bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru sa žalovaná vyjadrila iba stručne s tým, že odkazuje na zmluvné ustanovenia o oboznámení sa s VOP, čo samo o sebe napĺňa kritéria neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalovaná však nepredložila žiaden dôkaz, ktorým by vyvrátila žalobkyňou prednesenú právnu argumentáciu. Preto z dôvodu absencie akéhokoľvek dôkazu opaku považuje tvrdenia žalovanej o tom, že zmluva obsahuje všetky obligatórne záležitosti za nenáležitú. Žalovaná síce výslovne nenamietala premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, avšak poukazuje na absenciu úmyslu z jej strany sa bezdôvodne obohatiť. Z toho dôvodu len na margo a z opatrnosti žalobkyňa uviedla, že k premlčaniu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia ani nedošlo. Poukázala na vývoj judikatúry vydanéj ústavným súdom SR a Najvyšším súdom SR. V súvislosti s vydaním rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C - 485/19 z 22.04.2021, a v spojených veciach C - 698/18, a C - 699/18 z 09.07.2020. Zároveň poukázala na Nálezy Ústavného súdu SR III.ÚS 43/2020 z 12.05.2020 a ďalšie. Čo sa týka osobitnej 10 ročnej objektívnej premlčacej doby a k dôkazu úmyslu poukázala na odôvodnenie 18 uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/268/2021 z 28.02.2022. Následne poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2CoCsp/31/2021 zo dňa 19.01.2022 a sp.zn. 5CoCsp/5/2021 zo dňa 30.11.2021 a ďalšie. Čo sa týka predmetného poplatku, tento predstavuje už notoricky známu neprijateľnú zmluvnú podmienku používanú žalovanou. Preto žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť a uplatnila si náhradu trov odvolacieho konania.

13. K vyjadreniu žalobkyne zaslal znova vyjadrenie žalovaný, ktorý má za to, že sa dostatočne vyjadril ku všetkým relevantným skutočnostiam prostredníctvom svojich doterajších podaní a podaného odvolania na ktorých trvá v celom rozsahu. Žalobca vo svojom vyjadrení uvádza opätovne tie isté skutočnosti. Preto žalovaný považuje obsah svojho odvolania za dostačujúci. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiada náhradu trov konania, ktoré mu vznikli vrátane odvolacích trov.

14. Vyjadrenie žalovaného k vyjadreniu žalobcu k odvolaniu bolo zaslané žalobkyňi prostredníctvom jej právneho zástupcu. Ďalšie vyjadrenia do spisu predložené neboli.

15. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej

stránke Krajského súdu v Prešove dňa 09.11.2022 a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

16. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov žalovaného v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

17. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalovaný namieta nesprávne právne posúdenie, ale aj nesprávne skutkové zistenia (§ 365 ods. 1 písm. h), f) CSP).

18. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka naplnená nebola.

19. K námietke o nesprávnom právnym posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka nebola naplnená.

20. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená Zmluva o úvere je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

21. Je teda nepochybné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, pričom aj zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka možno považovať za spotrebiteľskú. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie správne na posúdenie právneho vzťahu aplikoval ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Je pritom zrejmé, že obsah zmluvy si žalobkyňa ako spotrebiteľka osobitne nevyjedнала a nemala ani možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť jej obsah.

22. Odvolací súd nijako nepopiera aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka na úverové vzťahy. Predmetná vec sa však týka záväzkovo-právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je

regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah a niet dôvodu nechrániť dobromyseľnosť žalobkyne ako spotrebiteľa vychádzajúcu z dôvery v objektívne občianske právo.

23. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie má za to, že poplatok za poskytnutie úveru je neprijateľnou a teda aj neplatnou zmluvnou podmienkou v dôsledku čoho žalovaný nemal právny nárok na požadovanie jeho zaplatenia od žalobkyne. Aj v tomto prípade tak ako správne odkázal súd prvej inštancie na rozhodnutia v obdobných veciach v bode 16. odôvodnenia rozsudku bolo dojednanie o poplatku žalovaným v zmluve predformulované. Žalobkyňa nemohla znenie tejto podmienky ovplyvniť. Zmluvná podmienka upravujúca poplatok za poskytnutie úveru tak nebola spotrebiteľkou individuálne dohodnutá, teda podlieha prieskumu podľa Občianskeho zákonníka podľa § 53 ods. 1.

24. Tak ako odvolací súd uviedol vyššie neprijateľnú zmluvnú podmienku definuje Občiansky zákonník v § 53 ods. 1 ako ustanovenie spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnú zmluvnú podmienku tak možno chápať ako podmienku, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu, pričom znaky takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú tak možno považovať aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia).

25. Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané, ich čiastočný demonštratívny výpočet obsahuje Občiansky zákonník v § 53 ods. 4, pričom aj súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský súd môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, *Freiburger Kommunalbauten*, cit.: „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované nato, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“)

26. Neprijateľnosť poplatku za poskytnutie úveru vidí odvolací súd predovšetkým v spôsobe jeho dojednania, pretože poplatok za poskytnutie úveru bol neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Teda bol v zmluve predformulovaný a žalobkyňa ako spotrebiteľka ak chcela zmluvu uzatvoriť, musela ju prijať ako celok. Z uvedeného dôvodu tak absentuje individuálnosť jeho dojednania. Rovnako je tento poplatok neprijateľný aj z dôvodu jeho neurčitosti. Poplatok by mal korešpondovať nejakému predmetu plnenia. Žalovaný ani v podanom odvolaní bližšie nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, keď zaň má zaplatiť poplatok 576,- Eur, nakoľko za poskytnutie úveru spotrebiteľ by mal zaplatiť odmenu v podobe úrokov. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Dá sa len predpokladať, že poplatok za poskytnutie úveru je zrejme poplatkom za akúsi administratívnu agendu s tým spojenú. Aj keby sa pripustil takýto vedľajší predmet plnenia, odvolací súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorej zodpovedá poplatok za vedľajšie plnenie, ktoré si spotrebiteľ neobjednal a ktoré slúži výlučne v prospech dodávateľa.

27. Z vyššie uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že záver súdu prvej inštancie o neprijateľnosti poplatku za poskytnutie úveru bol správny, a to vzhľadom na spôsob a charakter poplatku za poskytnutie úveru, preto odvolacie námietky žalovaného v tomto smere vyhodnotil ako nedôvodné.

28. Odvolací súd je toho názoru, že princíp ochrany spotrebiteľa vyžaduje transparentnosť zmluvných dojednaní, ktoré sú spotrebiteľovi dodávateľom predkladané k podpisu. Z nich musí byť zrejmé, aké bude finálne finančné zaťaženie príjemcu úveru, lebo len takto informovaný spotrebiteľ môže urobiť spoľahlivú komparáciu na trhu dostupných a ponúkaných úverov bez toho, aby neskôr zistil, že vychádzal zo zámerne skreslených informácií. Problém ochrany spotrebiteľa nespočíva v zákaze obchodných podmienok, ale v možnosti sa s nimi riadne oboznámiť v ich zreteľnom označení, formulácii a možnosti ich po zrelej úvahe akceptovať alebo odmietnuť.

29. Súd prvej inštancie v bode 13. odôvodnenia podrobil súdnej kontrole obligatórne náležitosti zmluvy v zmysle ust. § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že údaje o úrokovej sadzbe napriek zneniu ust. § 9 ods. 2 písm. i/ zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy v zmluve absentuje. V zmluve nie je uvedený ani údaj o RPMN a ani priemernej RPMN, ktoré sú v zmysle § 9 ods. 2 písm. j/ a y/ taktiež obligatórnou náležitosťou zmluvy o úvere. Preto súd prvej inštancie správne konštatoval, že je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. a/ zákona č. 129/2010 Z.z.. Súd prvej inštancie konštatoval, že v zmluve chýba aj doba trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru. Súd prvej inštancie správne vypočítal, že výška poskytnutého úveru bola 600,- Eur, žalobkyňa zaplatila žalovanému 1.176,- Eur, túto sumu žalovaný nespochybnil a nenamietal. Zároveň možno súhlasiť so záverom súdu prvej inštancie, že nevzniesol ani námietku premlčania. Preto bolo na mieste zaviazat' žalovaného zaplatiť žalobkyni 576,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 576,- Eur odo dňa 29.1.2022 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, tak ako uviedol súd prvej inštancie v bode II. výroku rozsudku. Odvolacia námietka žalovaného preto nie je dôvodná.

30. Čo do odvolacej námietky žalovaného, že nemožno hovoriť o absenciu výšky počtu a termínu splátok istiny úrokov a iných poplatkov je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia takýto argument neuvádza, preto odvolacia námietka žalovaného tiež neobstojí.

31. Napokon žalovaný vo svojom odvolaní namietal, že podstatu úmyselného konania Občiansky zákonník nevymedzuje a z toho dôvodu sa pri skúmaní úmyslu konania osoby vychádza z právnej úpravy zavinenia v trestnom práve. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmluvy o úvere. K tomu odvolací súd uvádza, že v predmetnom konaní ide o spotrebiteľský nárok, ktorý je harmonizovaný právom Európskej únie. Rozsudky Súdneho dvora EU majú prednosť pred vnútroštátnymi prameňmi práva a v rozsahu v ktorom vnútroštátne právo im odporuje ma súd povinnosť zdržať sa aplikácie konfliktného vnútroštátneho práva.

32. Najvyšší súd SR jednoznačne v rozsudku sp. zn. 7Cdo/268/2021 v bode 18 konštatoval, že podľa rozsudku EU C-485/19 zásada efektivity bráni vnútroštátnej úprave objektívnej trojročnej premlčacej lehoty je nevyhnutné na tento typ nárokov subsidiárne uplatňovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu lehotu na vydanie bezdôvodného obohatenia (a to bez skúmania zavinenia).

33. V súlade s názormi vyslovenými v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/29/2021 a 7Cdo/268/2021 je potrebné individualizovať kedy žalobkyňa nadobudla vedomosť o tom, že došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na jej úkor bezdôvodne obohatil. Z dôvodov žaloby vyplýva o tom, že žalovaná sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila sa žalobkyňa dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS o čom prehlásenie zo dňa 01.07.2021 predložila ako dôkaz. Z prehlásenia na č.l. 15 spisu vyplýva, že dňa 24.05.2021 predložila žalobkyňa Združeniu HOOS zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, ktorú uzavrela dňa 30.08.2012. Po posúdení ju informovali, že je podľa ich názoru zmluvou bezúročnou a bezpoplatkovou a tiež obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Informovali ju, že ak veriteľ poskytol úver vo výške 600,- Eur a žalobca uhradil sumu 1.176,- Eur uhradila vyššiu sumu ako jej bola veriteľom poskytnutá, došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane veriteľa o sumu 576,- Eur a že má právo sa súdnou cestou domáhať vydania tejto sumy ako bezdôvodného obohatenia. Združenie jej odporučilo obrátiť sa ohľadom právnych služieb na advokáta, ktorý posúdi právnu stránku veci.

34. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že žaloba bola podaná dňa 19.01.2022, teda bola zachovaná tak subjektívna ako aj objektívna premlčacia lehota.

35. Súd prvej inštancie správne rozhodol i o trovách konania. Preto odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

36. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Úspešnej žalobkyni priznal odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k neúspešnému žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

37. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).